

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2017.

Јануар 2018.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У 2017. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 5.834 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 5,5% мање него у истом периоду претходне године, када је откривен 6.171 комад тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 22% (7.126.600,00 динара у периоду јануар–децембар 2017. у односу на 9.133.400,00 динара у истом периоду 2016). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

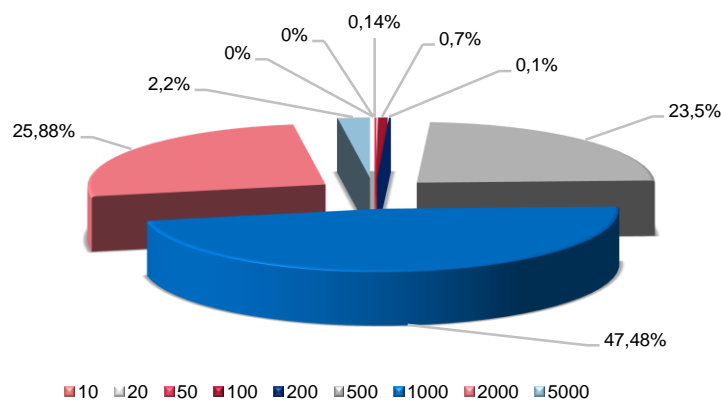
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2017. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	129	1.510	2.770	1.372	7	38	8	0	0	5.834
Учешће у %	2,2	25,88	47,48	23,5	0,1	0,7	0,14	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминирају фалсификоване новчанице од 1000, 2000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 96,9% броја фалсификата новчаница готовог новца.

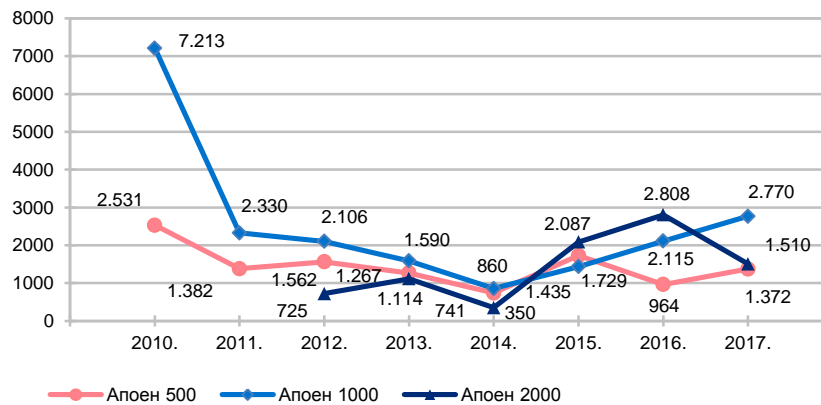
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2017. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата та три најзаступљенија апоена динара, у последњих осам година.

Графикон 2. **Најчешће фалсификовани апоени готовог новца** (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

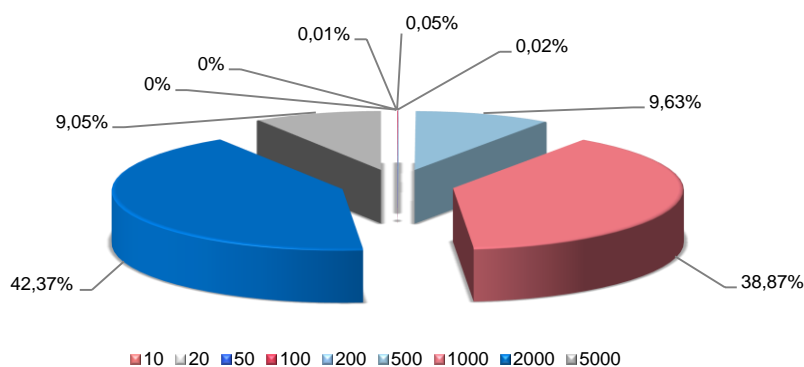
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 динара, затим 1000, 500 и 5000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,9% фалсификата готовог новца.

Табела 2. **Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2017.** (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	645	3.020	2.770	686,0	1,4	3,8	0,4	0	0	7.126,6
Учешће у %	9,05	42,37	38,87	9,63	0,02	0,05	0,01	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. **Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2017.** (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. децембра 2017. износио 331,06 милиона комада новчаница, или 197,93 милијарде динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 17,6 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 36.006 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 12. 2017.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.417.977	17.089.885.000
2000	50.344.093	100.688.186.000
1000	58.226.193	58.226.193.000
500	23.359.484	11.679.742.000
200	22.150.166	4.430.033.200
100	27.126.437	2.712.643.700
50	29.181.260	1.459.063.000
20	46.802.331	936.046.620
10	70.451.595	704.515.950
Укупно:	331.059.536	197.926.308.470

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–децембар 2017. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 945 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је 2,2 пута мање него у 2016. години, када је откривено 2.095 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

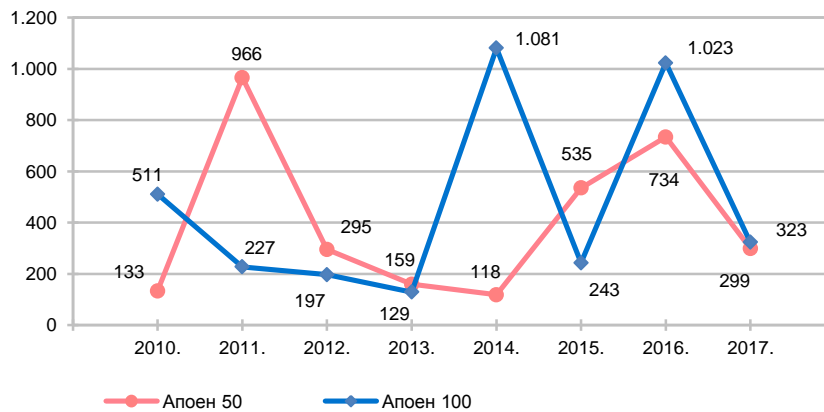
Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2017.
(у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD				Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50	20	1			
Комада	32	40	323	299	74	8	2	778	141	2	2	1	146	21	945
Учешће у %	3,4	4,2	34,2	32	7,8	0,8	0,2	82,3	15	0,2	0,2	0,1	15,5	2,2	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 778 комада фалсификованих новчаница евра, што је два и по пута мање него у истом периоду претходне године, када је евидентиран 1.971 комад тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50 и 100 евра, у последњих осам година приказан је на Графикону 4.

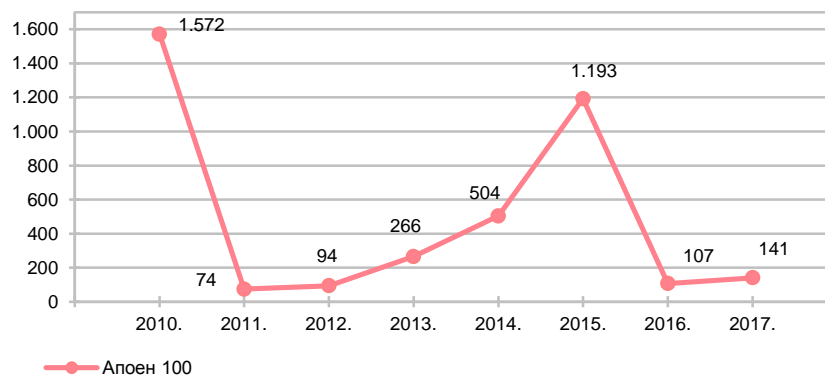
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У току 2017. године, откривено је 146 комада фалсификованих новчаница америчког долара, што је за 31,5% више него претходне године, када је евидентирано 111 комада тих новчаница. Готово искључиво је евидентиран фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих осам година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

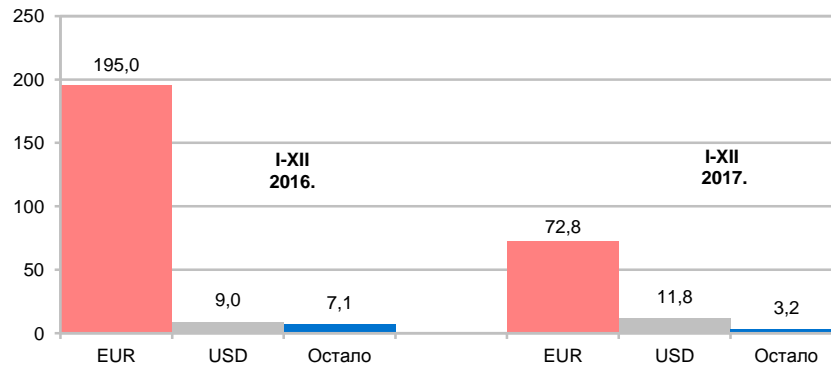
Групу валута „Остало” у Табели 4 чине фалсификоване новчанице четири валуте: швајцарског франка (три комада), немачке марке (десет комада), британске фунте (седам комада), и аустралијског долара (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне

године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2016. и 2017.**

(износ у хиљадама EUR)

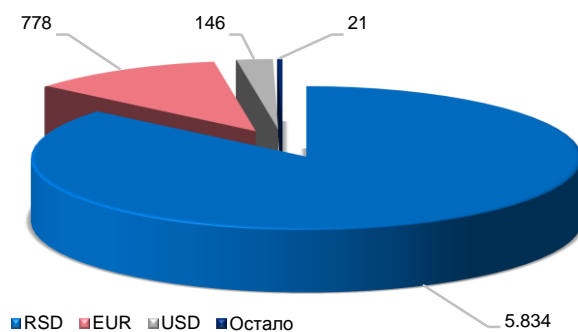
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2017. години, однос броја комада фалсификата домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2017.**

(у комадима)

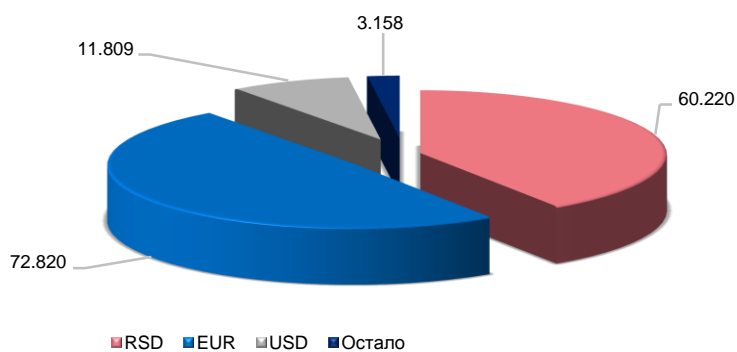
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2016. и 2017. годину примењен је средњи курс на дан 3. јануара 2018. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (86,1%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2017. години, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2017. (износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (49,2%), затим домаће валуте (40,7%) и америчког долара (8%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 3. јануара 2018. године.